

CONSILIUL NAȚIONAL AL PERSOANELOR VÂRSTNICE

**Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului
pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat
și agricultori în semestrul I 2012**

**August
2012**

Cuprins

I	PENSIILE DIN SISTEMUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT	3
1.1.	Evoluția numărului de pensionari	3
1.1.1.	Numărul minim și maxim de pensionari în semestrul I 2012, pe categorii de pensii	3
1.1.2.	Analiza comparativă a numărului de pensionari în semestrul I 2012 față de semestrul I 2011	5
1.1.3.	Evoluția numărului de pensionari pe categorii de pensii și pe tranșe de cuantum a pensiei	7
1.1.4.	Evoluția numărului de înscrieri noi pe categorii de pensii	8
1.1.5.	Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor	10
1.2.	Evoluția cuantumului pensiilor	11
1.3.	Analiza evoluției puterii de cumpărare a pensiilor	11
II	PENSIILE DIN SISTEMUL AGRICULTORILOR	13
2.1.	Evoluția numărului de pensionari	13
2.1.1.	Evoluția numărului minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii	13
2.1.2.	Analiza comparativă a numărului de pensionari în semestrul I 2012 față de semestrul I 2011	14
2.1.3.	Evoluția numărului de pensionari pe tranșe de cuantum a pensiei	15
2.1.4.	Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor	16
2.2.	Evoluția cuantumului pensiilor	17
III	EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE PENSIONARI	18
IV	EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE DECESE ÎN TOTAL PENSIONARI	20
V	VENITURILE ȘI CONSUMUL GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI ÎN TRIMESTRUL I 2012	21
VI	CONCLUZII	23
VII	PROPUNERI	27
	Anexe	29

PENSIILE DIN SISTEMUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT¹

1.1. Evoluția numărului de pensionari

1.1.1. Numărul minim și maxim de pensionari în semestrul I 2012, pe categorii și tranșe de cuantum al pensiei

Evoluția numărului de pensionari din sistemul de asigurări sociale de stat, în semestrul I 2012, pe categorii de pensii este prezentată în tabelul nr. 1.

- pentru categoria **limită de vârstă**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (3.242.949 pensionari – reprezentând 68,60% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (3.257.286 pensionari - reprezentând 69,32% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie anticipată**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (10.460 pensionari – reprezentând 0,22% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (10.813 pensionari - reprezentând 0,23% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie anticipată parțial**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (113.334 pensionari – reprezentând 2,41% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (121.055 pensionari – reprezentând 2,56% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie de invaliditate**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (772.308 pensionari – reprezentând 16,44% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna

¹ Seriile de date statistice lunare privind numărul de pensionari de asigurări sociale de stat și pensia medie de asigurări sociale de stat pe total și pe categorii au fost furnizate de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale

ianuarie (800.929 pensionari – reprezentând 16,94% din numărul total al pensionarilor);

- pentru categoria **pensie de urmaș**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (544.378 pensionari – reprezentând 11,58% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (550.825 pensionari – reprezentând 11,65% din numărul total al pensionarilor).

Pe tranșe de cuantum al pensiei (anexa nr. 1) situația se prezintă astfel:

- pentru pensiile în cuantum de **350 lei**², numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (599.443 pensionari reprezentând 12,76% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (603.116 pensionari reprezentând 12,76% din numărul total al pensionarilor);
- pentru tranșa de cuantum a pensiei **între 351 și 500 lei**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (754.754 pensionari reprezentând 16,06% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (761.014 pensionari reprezentând 16,10% din numărul total al pensionarilor);
- pentru tranșa de cuantum a pensiei **între 501 și 740 lei**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (1.161.786 pensionari reprezentând 24,72% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (1.172.897 pensionari reprezentând 24,81% din numărul total al pensionarilor);
- pentru tranșa de cuantum a pensiei **între 741 și 1000 lei**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (1.002.881 pensionari reprezentând 21,34% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (1.006.132 pensionari reprezentând 21,28% din numărul total al pensionarilor);

² Începând cu data de 1 aprilie 2009, prin OUG nr6/2009, a fost instituită pensia socială minim garantată, în valoare de 300 lei, iar de la data de 1 octombrie 2009, cuantumul acesteia a fost majorat la 350 lei, beneficiarii sistemului public de pensii cu domiciliul în România, a căror pensie se situa sub aceste cuantumuri, au primit diferența de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale

- pentru tranșa de cuantum a pensiei **între 1001 și 1600 lei**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (985.787 pensionari reprezentând 20,85% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (980.802 pensionari reprezentând 20,87% din numărul total al pensionarilor);
- pentru tranșa de cuantum a pensiei **între 1601 și 2000 lei**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (131.600 pensionari reprezentând 2,78% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (131.763 pensionari reprezentând 2,80% din numărul total al pensionarilor);
- pentru tranșa de cuantum a pensiei **peste 2000 lei**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (66.770 pensionari reprezentând 1,41% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (67.686 pensionari reprezentând 1,44% din numărul total al pensionarilor).

1.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari în semestrul I 2012 față de semestrul I 2011

Numărul de pensionari de asigurări sociale, pe luni, în semestrul I 2012 a scăzut față de semestrul I 2011, cea mai mare scădere înregistrându-se în luna iunie 2012 (tabelul nr. 2).

În semestrul I 2012 față de semestrul I 2011, **în scădere** a fost numărul de pensionari cu pensie de invaliditate (-6,21%), cu pensie anticipată parțial (-5,27%) și cu pensie de urmaș (-1,61%), iar **în creștere** a fost numărul pensionarilor cu pensie anticipată (+23,10) și cu pensie pentru limită de vârstă (+0,79%).

Pe total, în semestrul I 2012, numărul mediu de pensionari de asigurări sociale de stat a scăzut cu 40.330 persoane (4.712.565 față de 4.752.895 în semestrul I 2011), datorită scăderii numărului de pensionari cu pensie de invaliditate (-52.017 persoane), cu pensie de urmaș (-8.955 persoane), a beneficiarilor de pensie anticipată parțial (-6.510 persoane) și de pensie de ajutor social (-229 persoane).

Creșteri ale numărului de pensionari, în semestrul I 2012, au avut loc la pensionarii pentru limită de vârstă (+25.385 persoane) și la cei cu pensie anticipată (+1.996 persoane).

Tabelul nr. 1

**Numărul de pensionari de asigurări sociale de stat, pe categorii de pensii,
în semestrul I 2012 și semestrul I 2011**

– persoane –

2012							
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor social
Ianuarie	4.727.316	3.242.949	10.460	121.055	800.929	550.825	1.098
Februarie	4.722.814	3.247.553	10.608	119.695	794.835	549.044	1.079
Martie	4.714.915	3.250.577	10.643	117.761	788.409	546.468	1.057
Aprilie	4.708.910	3.253.274	10.614	115.853	782.868	545.271	1.030
Mai	4.702.316	3.253.533	10.685	114.794	777.547	544.743	1.014
Iunie	4.699.115	3.257.286	10.813	113.334	772.308	544.378	996
Media – sem I	4.712.565	3.250.862	10.637	117.082	786.150	546.788	1.046
2011							
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor social
Ianuarie	4.770.736	3.227.657	8.721	124.021	845.491	563.502	1.344
Februarie	4.761.595	3.228.900	8.359	121.725	842.017	559.280	1.314
Martie	4.748.522	3.225.209	8.083	119.867	838.714	555.364	1.285
Aprilie	4.745.344	3.225.959	8.299	122.605	834.567	552.662	1.252
Mai	4.745.455	3.224.332	8.985	125.603	834.468	550.832	1.235
Iunie	4.745.716	3.220.803	9.400	127.733	833.745	552.817	1.218
Media – sem I	4.752.895	3.225.477	8.641	123.592	838.167	555.743	1.275

Tabelul nr. 2

**Procentul de modificare a numărului de pensionari de asigurări sociale de stat, pe categorii,
în semestrul I 2012, comparativ cu semestrul I 2011**

– % –

Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor social
Ianuarie	-0,91	0,47	19,94	-2,39	-5,27	-93,27	-18,30
Februarie	-0,81	0,58	26,91	-1,67	-5,60	-93,23	-17,88
Martie	-0,71	0,79	31,67	-1,76	-6,00	-93,21	-17,74
Aprilie	-0,77	0,85	27,89	-5,51	-6,19	-1,34	-17,73
Mai	-0,91	0,91	18,92	-8,61	-6,82	-1,11	-17,89
Iunie	-0,98	1,13	15,03	-11,27	-7,37	-1,53	-18,23
Sem I	-0,85	0,79	23,10	-5,27	-6,21	-1,61	-17,96

1.1.3. Evoluția numărului de pensionari pe categorii de pensii și pe tranșe de cuantum ale pensiei

În sistemul asigurărilor sociale de stat, pe parcursul semestrului I 2012, numărul pensionarilor a avut o evoluție descendentă, cu o scădere de la 4.727.316 persoane în luna ianuarie până la 4.699.115 persoane în luna iunie (anexa nr. 1).

Evoluții oscilante au avut următoarele categorii de pensionari:

- ◆ cu **pensie de invaliditate gradul 3**, de la 363.460 persoane în luna ianuarie, o creștere la 363.570 persoane în luna februarie, urmată de o scădere continuă până la 361.116 persoane în luna iunie.
- ◆ cu **pensie anticipată** (de la 10.460 persoane în luna ianuarie, o creștere la 10.643 persoane în luna martie, urmată de o scădere la 10.614 în luna aprilie, apoi o creștere continuă la 10.813 în luna iunie).

Evoluții descendente au avut următoarele categorii de pensionari:

- ◆ cu **pensie de invaliditate** (maxim în luna ianuarie 800.929 persoane și minim în luna iunie 772.308 persoane);
- ◆ cu **pensie de urmaș** (maxim în luna ianuarie 550.825 persoane și minim în luna iunie 544.378 persoane);
- ◆ cu **pensie de invaliditate gradul 2** (maxim în luna ianuarie 399.531 persoane și minim în luna iunie 373.773 persoane);
- ◆ cu **pensie anticipată parțial** (maxim în luna ianuarie 121.055 persoane și minim în luna iunie 113.334 persoane);
- ◆ cu **pensie de invaliditate gradul 1** (maxim în luna ianuarie 37.938 persoane și minim în luna iunie 37.419 persoane).

Evoluție ascendentă a avut următoarea categorie de pensionari:

- ◆ cu **pensie pentru limită de vârstă** (de la 3.242.949 persoane în luna ianuarie, creștere la 3.257.286 persoane în luna iunie);

1.1.4. Evoluția numărului de înscrieri noi pe categorii de pensii

Numărul total de înscrieri noi la pensie în semestrul I 2012 (116.385 persoane) a crescut față de semestrul I 2011 (89.124 persoane) cu 27.261 persoane, respectiv cu 30,59% (tabelele nr. 3 și nr. 4).

Cea mai mare creștere a numărului de înscrieri noi s-a înregistrat în luna ianuarie 2012 cu 145,1% (16.264 persoane în ianuarie 2012 față de 6.636 persoane în ianuarie 2011).

Intrările în sistem, pe categorii de pensii de asigurări sociale de stat au prezentat următoarea evoluție:

- pentru **pensia de urmaș**, numărul de înscrieri noi a crescut cu 52,59% (18.028 persoane în semestrul I 2012 față de 11.815 persoane în semestrul I 2011);
- pentru **pensia de limită de vârstă**, numărul de înscrieri noi a crescut cu 44,20% (69.493 persoane în semestrul I 2012 față de 48.192 persoane în semestrul I 2011);
- pentru **pensia anticipată**, numărul de înscrieri noi a crescut cu 41,91% în semestrul I 2012 (2.878 persoane) față de semestrul I 2011 (2.028 persoane);
- pentru **pensia anticipată parțial**, numărul de înscrieri noi a scăzut cu 7,17% (11.191 persoane) în semestrul I 2012 față de semestrul I 2011 (12.056 persoane);
- pentru **pensia de invaliditate**, numărul de înscrieri noi a scăzut cu 1,58% (14.795 persoane în semestrul I 2012 față de 15.033 persoane în semestrul I 2011);

Tabelul nr. 3
Numărul de înscrieri noi la pensie în sistemul asigurărilor sociale de stat,
pe categorii, în semestrul I 2012 și semestrul I 2011

– persoane –

2012						
Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	16.264	9.882	460	1.707	1.967	2.248
Februarie	22.851	13.667	566	2.224	2.894	3.500
Martie	19.687	11.978	452	1.742	2.442	3.073
Aprilie	20.181	12.014	468	1.954	2.627	3.118
Mai	18.306	10.656	429	1.752	2.341	3.128
Iunie	19.096	11.296	503	1.812	2.524	2.961
Total – sem I	116.385	69.493	2.878	11.191	14.795	18.028
2011						
Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	6.636	3.799	8	163	1.407	1.259
Februarie	18.281	12.149	49	528	3.274	2.281
Martie	9.084	6.137	18	242	1.672	1.015
Aprilie	18.243	10.503	540	4.372	1.667	1.161
Mai	18.019	8.124	852	3.885	3.916	1.242
Iunie	18.861	7.480	561	2.866	3.097	4.857
Total – sem I	89.124	48.192	2.028	12.056	15.033	11.815

Tabelul nr. 4

Modificarea numărului de înscrieri noi la pensie, pe categorii,
în semestrul I 2012 comparativ cu semestrul I 2011

- % -

Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	145,09	160,12	5.650,00	947,24	39,80	78,55
Februarie	25,00	12,49	1.055,10	321,21	-11,61	53,44
Martie	116,72	95,18	2.411,11	619,83	46,05	202,76
Aprilie	10,62	14,39	-13,33	-55,31	57,59	168,56
Mai	1,59	31,17	-49,65	-54,90	-40,22	151,85
Iunie	1,25	51,02	-10,34	-36,78	-18,50	-39,04
Sem I	30,59	44,20	41,91	-7,17	-1,58	52,59

Numărul de înscrieri noi la pensie, în trimestrul I 2012, a înregistrat un maxim de 22.851 persoane la nivelul lunii februarie 2012, iar la nivelul lunii ianuarie 2012 un minim de 16.264 persoane (tabelul nr.3).

În perioada analizată, pe categorii de pensii, cel mai mare număr de înscrieri noi a fost la pensia pentru limita de vârstă (**69.493** persoane), urmat de pensia de urmaș (**18.028** persoane), de pensia de invaliditate (**14.795** persoane), pensia anticipată parțial (**11.191** persoane) și pensia anticipată (**2.878** persoane).

1.1.5 Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor

Numărul de decese în rândul pensionarilor, în semestrul I 2012, a fost de 92.183 pensionari, în creștere (12,21%) față de semestrul I 2011, când numărul deceselor a fost de 82.149 pensionari (tabelul nr.5).

În luna aprilie 2012 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (17.193 pensionari), iar numărul minim de decese a fost înregistrat în luna ianuarie 2012 (12.371 pensionari).

Tabelul nr. 5

Numărul de pensionari decedați din sistemul asigurărilor sociale de stat
în semestrul I 2012 comparativ cu semestrul I 2011
- persoane-

Luna	Număr pensionari decedați	
	2011	2012
Ianuarie	4.562	12.371
Februarie	18.296	16.056
Martie	15.895	16.234
Aprilie	15.440	17.193
Mai	13.899	16.156
Iunie	14.057	14.173
Total – sem. I	82.149	92.183

1.2. Evoluția cuantumului pensiilor

Din datele prezentate în tabelul nr. 6, rezultă că în luna iunie 2012 s-a înregistrat o creștere a pensiei medii de asigurări sociale de stat cu 0,26% față de luna iunie 2011, valoarea nominală a acesteia fiind de 778 lei (iunie 2012) față de 776 lei (iunie 2011).

Tabelul nr. 6

Cuquantumul pensiilor de asigurări sociale de stat în iunie 2012,
comparativ cu iunie 2011

Categororia de pensii		Pensia medie de asigurări sociale de stat	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Cuquantumul pensiilor (lei)	Iunie 2012	778	899	931	640	560	389
	Iunie 2011	776	900	964	683	568	382
Gradul de modificare al pensiilor (%)		0,26	-0,11	-3,42	-6,30	-1,41	1,83

Pe categorii de pensii, singura creștere a cuantumului l-a înregistrat pensia de urmaș. Cuquantumurile pensiei anticipate parțial, al pensiei anticipate, al pensiei de invaliditate și al pensiei pentru limită de vârstă s-a redus.

În luna iunie 2012, față de pensia pentru limită de vârstă (899 lei), pensia anticipată (931 lei) a reprezentat 103,56%, pensia anticipată parțial (640 lei) a reprezentat 71,19%, pensia de invaliditate (560 lei) a reprezentat 62,29% și pensia de urmaș (389 lei) a reprezentat 43,27%.

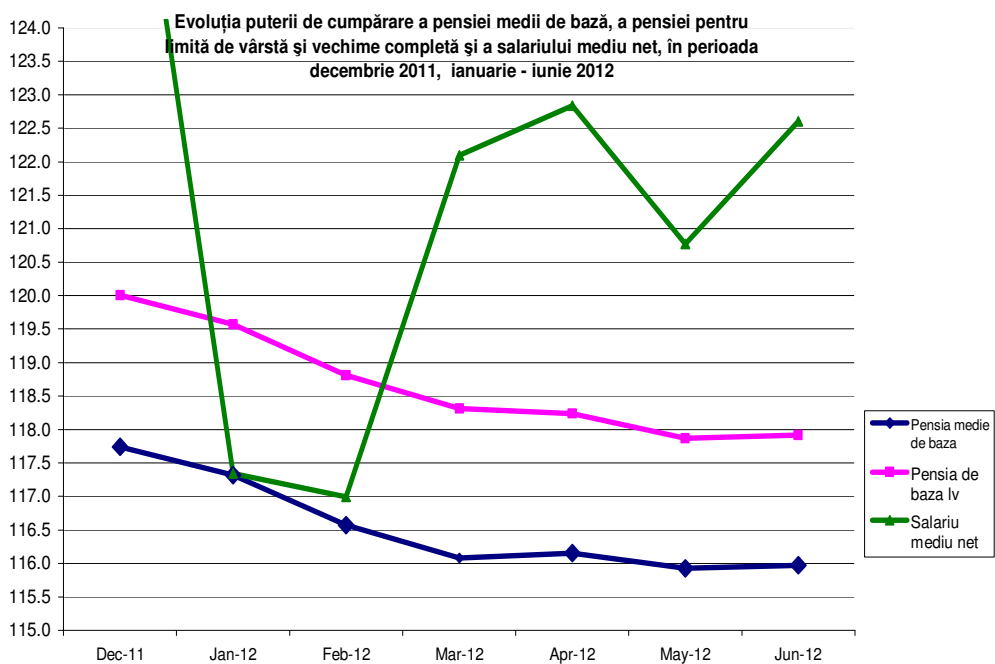
1.3. Analiza evoluției puterii de cumpărare a pensiilor

În luna iunie 2012 salariul mediu net a fost de **1.552** lei, respectiv de 1,99 ori mai mare decât pensia medie de bază (778 lei) și de 1,73 ori mai mare decât pensia medie pentru limită de vârstă (899 lei).

În luna iunie 2012 s-au înregistrat următoarele ponderi:

- a) pensia medie de asigurări sociale de stat față de salariul mediu brut a fost de 36,4%;

- b) pensia medie pentru limită de vârstă față de salariul mediu brut a fost de 42,0%;
- c) pensia medie de asigurări sociale de stat față de salariul mediu net a fost de 50,8%;
- d) pensia medie pentru limită de vârstă față de salariul mediu net a fost de 58,8%.

	Dec-11	Jan-12	Feb-12	Mar-12	Apr-12	May-12	Jun-12
Pensia medie de baza	117.7	117.3	116.6	116.1	116.2	115.9	116.0
Pensia de baza lv	120.0	119.6	118.8	118.3	118.2	117.9	117.9
Salariu mediu net	128.8	117.3	117.0	122.1	122.8	120.8	122.6

PENSIILE DIN SISTEMUL AGRICULTORILOR³

2.1. Evoluția numărului de pensionari

2.1.1. Numărului minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii

Evoluția numărului minim și maxim al pensionarilor agricultori în semestrul I 2012, pe categorii de pensii este evidențiată în anexa nr. 3 și sintetic se prezintă după cum urmează:

- pentru categoria **limită de vârstă**, numărul minim al pensionarilor agricultori s-a înregistrat în luna iunie (552.898 pensionari reprezentând 89,38% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (576.587 pensionari reprezentând 89,05% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **invaliditate**, numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (10.992 pensionari reprezentând 1,70% din numărul total al pensionarilor), iar numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (9.168 pensionari reprezentând 1,48% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie de urmaș**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (56.538 pensionari reprezentând 9,14% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (59.913 pensionari reprezentând 9,25% din numărul total al pensionarilor).

³ Seriiile de date statistice lunare privind numărul de pensionari agricultori și pensia medie a agricultorilor pe total și pe categorii au fost furnizate de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale.

2.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari în semestrul I 2012 și semestrul I 2011

Numărul de pensionari, în semestrul I 2012 a scăzut față de cel din semestrul I 2011 (tabelul nr. 7), la toate categoriile de pensie, în principal prin deces, cu procente cuprinse între 8,09% și 8,82%, cea mai mare scădere înregistrându-se în luna iunie 2012 (tabelul nr. 8).

Numărul de pensionari a scăzut în semestrul I 2012 față de semestrul I 2011, pe categorii de pensie după cum urmează:

- pensia de invaliditate cu 21,17%;
- pensia de urmaș cu 8,83%;
- pensia pentru limită de vârstă cu 6,68%;

Tabelul nr. 7

**Numărul de pensionari agricultori, pe categorii,
în semestrul I 2012 și semestrul I 2011**

- persoane -

2012				
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	647.492	576.587	10.992	59.913
Februarie	641.550	571.636	10.743	59.171
Martie	635.603	567.015	10.091	58.497
Aprilie	629.308	561.847	9.682	57.779
Mai	623.852	557.266	9.430	57.156
Iunie	618.604	552.898	9.168	56.538
Media – sem. I	641.549	571.746	10.609	59.194
2011				
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	704.447	624.092	13.768	66.587
Februarie	698.932	619.398	13.628	65.906
Martie	693.261	614.595	13.466	65.200
Aprilie	688.076	610.185	13.365	64.526
Mai	683.324	606.058	13.307	63.959
Iunie	678.440	601.832	13.215	63.393
Media – sem I	691.080	612.693	13.458	64.929

Tabelul nr. 8

Procentul de modificare a numărului de pensionari agricultori, pe categorii, în semestrul I 2012 comparativ cu semestrul I 2011

- % -

Luna	Total	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	-8,09	-7,61	-20,16	-10,02
Februarie	-8,21	-7,71	-21,17	-10,22
Martie	-8,32	-7,74	-25,06	-10,28
Aprilie	-8,54	-7,92	-27,56	-10,46
Mai	-8,70	-8,05	-29,14	-10,64
Iunie	-8,82	-8,13	-30,62	-10,81
Sem I	-7,17	-6,68	-21,17	-8,83

2.1.3. Evoluția numărului de pensionari pe tranșe de cuantum al pensiei

Numărul pensionarilor **a scăzut continuu** în lunile perioadei analizate, ajungând în iunie 2012 la 618.604 persoane, față de 647.492 persoane în ianuarie 2012 (anexa nr. 3).

Referindu-ne la numărul pensionarilor agricultori în semestrul I 2012, pe **tranșe de cuantum al pensiei**, situația a fost următoarea:

- pentru pensiile în cuantum de **350 lei**⁴, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (346.093 pensionari reprezentând 55,95% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (365.688 pensionari reprezentând 56,48% din numărul total al pensionarilor);
- pentru tranșa de cuantum al pensiei **între 351 și 500 lei**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (266.312 pensionari reprezentând 43,05% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (275.395 pensionari reprezentând 42,53% din numărul total al pensionarilor);

⁴ Începând cu data de 1 aprilie 2009, prin OUG nr. 6/2009, a fost instituită pensia socială minim garantată, în valoare de 300 lei, iar de la data de 1 octombrie 2009, cuantumul acesteia a fost majorat la 350 lei.

- pentru tranșa de quantum a pensiei de **peste 500 lei**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (6.199 pensionari reprezentând 1,00% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (6.409 pensionari reprezentând 0,99% din numărul total al pensionarilor).

2.1.4. Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor

Numărul de decese în rândul pensionarilor la nivelul semestrului I 2012 a fost de **28.518** pensionari, în creștere cu **1,59%** față de semestrul I 2011, când numărul deceselor a fost de **28.073** pensionari (tabelul nr. 9).

În luna aprilie 2012 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (5.571 pensionari), iar numărul minim de decese a fost înregistrat în luna ianuarie 2012 (3.561 pensionari).

Tabelul nr. 9

Numărul de pensionari decedați, din sistemul agricultorilor,
în semestrul I 2012 comparativ cu semestrul I 2011

- persoane -

Luna	Număr pensionari decedați	
	2011	2012
Ianuarie	3.768	3.561
Februarie	5.222	5.301
Martie	5.262	4.754
Aprilie	4.746	5.571
Mai	4.546	4.789
Iunie	4.529	4.542
Sem. I	28.073	28.518

2.2. Evoluția cuantumului pensiilor

În ceea ce privește cuantumul pensiilor (tabelul nr.10), în luna iunie 2012, s-a înregistrat o creștere a pensiei cu 0,64% față de luna iunie 2011, valoarea nominală a acesteia fiind de 313 lei (iunie 2012) față de 311 lei (iunie 2011)

Tabelul nr. 10
Cuantumul pensiilor de agricultori în luna iunie a anilor 2012 și 2011
- lei -

		Pensia medie	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Cuantumul pensiilor (lei)	Iunie 2012	313	332	215	145
	Iunie 2011	311	331	223	145
gradul de modificare a pensiilor (în puncte procentuale)		0,64	0,30	-3,59	0,00

Pe categorii de pensii, a crescut pensia de limită de vârstă, în timp ce pensia de invaliditate s-a redus.

În luna iunie 2012, față de pensia pentru limită de vârstă (332 lei), pensia medie (313 lei) a reprezentat 94,28%, pensia de invaliditate (215 lei) a reprezentat 64,76% și pensia de urmaș (145 lei) a reprezentat 43,67%.

Capitolul III

EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE PENSIONARI

În sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori numărul pensionarilor a avut o evoluție descendentă în semestrul I 2012, de la 5.374.808 persoane în luna ianuarie, la 5.317.719 persoane în luna iunie.

Numărul mediu de pensionari a scăzut cu 88.586 pensionari în semestrul I 2012 (5.354.114 pensionari) față de semestrul I 2011 (5.442.700 pensionari).

Pe categorii de pensii, în semestrul I 2012, s-au înregistrat următoarele evoluții (anexa nr. 4):

- **evoluții descendente:**

- total pensionari (maxim în luna ianuarie – 5.374.808 persoane, minim în luna iunie – 5.317.719 persoane);
- pensionarii cu pensie pentru limită de vârstă (maxim în luna ianuarie – 3.819.536 persoane, minim în luna iunie – 3.810.184 persoane);
- pensionarii cu pensie invaliditate (maxim în luna ianuarie – 811.921 persoane, minim în luna iunie – 781.476 persoane);
- pensionarii urmași (maxim în luna ianuarie – 610.738 persoane, minim în luna iunie – 600.916 persoane);
- pensionarii cu pensie de invaliditate – grad 2 (maxim în luna ianuarie – 409.399 persoane, minim în luna iunie – 381.923 persoane);
- pensionarii cu pensie anticipată parțial (maxim în luna ianuarie – 121.055 persoane, minim în luna iunie – 113.334 persoane);
- pensionarii cu pensie de invaliditate – grad 1 (maxim în luna ianuarie – 39.062 persoane, minim în luna iunie – 38.437 persoane);

- **evoluție oscilantă:**

- pensionarii cu pensie de invaliditate – grad 3 (363.460 persoane în luna ianuarie, creștere la 363.570 persoane în luna februarie, apoi scădere continuă la 361.116 persoane în luna iunie);

- pensionarii cu pensie anticipată (10.460 persoane în luna ianuarie, creștere la 10.643 persoane în luna martie, scădere la 10.614 persoane în luna aprilie urmată de o creștere continuă până la 10.813 persoane în luna iunie).

Din totalul de 5.317.719 pensionari, în luna iunie 2012, 3.002.137 pensionari (56,5%) au avut pensii sub pragul minim de trai decent⁵ (712 lei), iar 2.270.938 pensionari (42,7%) au avut pensii sub pragul minim de subzistență (560 lei), respectiv:

Praguri de venituri lunare	Valoarea maximă de referință (lei)	Numărul de pensionari sub valoarea pragurilor	% din totalul de pensionari
Nivelul minim de subzistență	560	2.270.938	42,71
Nivelul minim de trai decent	712	3.002.137	56,46
TOTAL	X	5.317.719	100,00

Numărul pensionarilor care în perioada analizată au avut pensii de 2000 lei și peste a fost în creștere, de la 66.770 persoane în luna ianuarie 2012, la 67.686 persoane în luna iunie 2012 (anexa nr. 4).

⁵ Valorile pragului minim de subzistență și al pragului minim de trai decent pentru pensionarul singur, total țară, sunt comunicate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții și se referă la luna mai 2012

Capitolul IV

EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE DECESE ÎN TOTAL PENSIONARI

Numărul total de decese, în rândul pensionarilor (sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori), în semestrul I 2012, a fost de **120.701** persoane, în creștere față de semestrul I 2011, cu 10.479 persoane, respectiv cu 9,51%, (tabelul nr. 11).

Astfel, din datele pe fiecare lună, rezultă că în luna aprilie 2012 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (22.764 pensionari), iar numărul minim de decese a fost înregistrat în luna ianuarie 2012 (15.932 pensionari).

Tabelul nr. 11

Numărul de pensionari decedați din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori,
în semestrul I 2012 și semestrul I 2011

- persoane -

Luna	Număr pensionari decedați	
	2011	2012
Ianuarie	8.330	15.932
Februarie	23.518	21.357
Martie	21.157	20.988
Aprilei	20.186	22.764
Mai	18.445	20.945
Iunie	18.586	18.715
Total – sem I	110.222	120.701

Capitolul V

VENITURILE ȘI CONSUMUL GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI ÎN TRIMESTRUL I 2012⁶

Din analiza datelor prezentate în lucrarea "Veniturile și consumul populației în trimestrul I 2012", publicată de Institutul Național de Statistică, rezultă că o gospodărie de pensionari a avut un venit total mediu lunar de 2.013,6 lei (829,0 lei pe persoană) și a efectuat cheltuieli totale medii lunare de 1.812,8 lei (746,3 lei pe persoană).

În trimestrul I 2012, venitul mediu total lunar de 2.013,6 lei al unei gospodării de pensionari a reprezentat 81,2% din venitul mediu pe ansamblul gospodăriilor (2.480,3 lei). Structura veniturilor totale ale gospodăriilor de pensionari s-a evidențiat prin ponderea mare a veniturilor din prestații sociale – 1.096,0 lei (54,4%), din care pensii – 1.047,7 lei (95,6%). Veniturile în natură au reprezentat 24,4% din veniturile totale, iar din acestea, contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii – 22,5% din total. Acestea din urmă sunt produse alimentare și nealimentare de proveniență agricolă și zootehnică care intră în consumul gospodăriilor din producție proprie, din stoc, precum și din cele primite pentru munca prestată în alte gospodării sau primite de la rude, prieteni sau alte persoane.

O altă sursă importantă a fost constituită de veniturile din salarii brute și alte drepturi salariale (16,9%).

La formarea veniturilor totale au contribuit, de asemenea, veniturile din agricultură (vânzări de produse agroalimentare, animale și păsări, prestarea unor activități și încasări de la societăți și asociații agricole) – 1,4%, venituri din activități neagricole independente – 0,9%, venituri din vânzarea de active din patrimoniul gospodăriei – 0,9% și alte venituri – 1,1%.

Nivelul mediu lunar al veniturilor bănești în trimestrul I 2012 (1.521,6 pentru gospodăria de pensionari și 626,4 lei pe persoană) a reprezentat 75,6% din totalul veniturilor medii ale gospodăriei de pensionari. În structura veniturilor totale, 54,4% îl

⁶ Datele prezentate în acest capitol sunt culese din lucrarea "Veniturile și consumul populației în trimestrul IV 2011", publicată de Institutul Național de Statistică și se referă la gospodăriile de pensionari

reprezentau veniturile din prestații sociale și 16,9% veniturile din salarii brute și alte drepturi salariale.

În trimestrul I 2012, cheltuielile totale ale gospodăriei de pensionari, au fost în medie de 1.812,8 lei lunar (746,3 lei lunar pe persoană) și au reprezentat 90,0% din nivelul venitului mediu total lunar al acestei categorii de populație.

Principala destinație a cheltuielilor gospodăriilor de pensionari, consumul, a reprezentat 1.355,5 lei pe gospodărie (558,0 lei pe persoană), cu o pondere în cheltuielile totale ale gospodăriei de pensionari de 74,8%, iar cheltuielile bănești de consum au reprezentat 62,0% în cheltuielile totale, respectiv 1.124,2 lei.

În totalul cheltuielilor bănești de consum ale gospodăriei de pensionari (1124,2 lei), cheltuielile pentru alimente și băuturi consumate au fost de 383,1 lei (34,1%), cheltuielile pentru cumpărarea mărfurilor nealimentare de 380,0 lei (33,8%) și cheltuielile pentru plata serviciilor de 361,1 lei (32,1%).

În consumul de produse agroalimentare ale pensionarilor (168,2 lei pe persoană), pe primele locuri s-au situat: cerealele și produsele din cereale (23,7%, din care pâinea și produsele de franzelărie au reprezentat 17,7% din total), carnea și preparatele din carne (20,2%), laptele (7,8%), brânzeturile și smântâna (7,2%), fructele (6,5%), grăsimile (5,1%) și legumele și conservele de legume (5,1%) care însumate au reprezentat 75,6% din total.

Pentru cumpărarea mărfurilor nealimentare (380,0 lei pentru gospodăria de pensionari), s-au alocat 23,7% produselor medicale, aparatelor și medicamentelor, 15,8% combustibililor, 14,6% țigărilor, tutunului, articolelor și accesoriilor pentru fumat, 8,5% carburanților și lubrifianților, 7,1% produselor pentru întreținerea curentă a locuinței, 7,0% articolelor și produselor de îngrijire personală 5,4% produselor de îmbrăcăminte și 5,0% produselor de încălțăminte, care însumate au reprezentat 87,1% din total.

Din totalul cheltuielilor pentru plata serviciilor (361,1 lei pentru gospodăria de pensionari), gazele naturale au reprezentat 20,0%, energia electrică a reprezentat 19,3%, serviciile de telefonie 15,0%, apă, canal salubritate și servicii comunale 10,6%, energie termică 9,4%, abonamentele radio-tv 7,1%, serviciile de sănătate 5,3%, serviciile de transport 5,2%, alte servicii pentru întreținerea locuinței 1,3% și educație 0,6% au reprezentat 93,8% din total.

Capitolul VI

CONCLUZII

În luna iunie 2012 pensia medie a fost de **778** lei.

Din datele statistice prezentate în anexa nr. 8, în luna iunie 2012, un număr de **2.270.938** (42,71%) pensionari de asigurări sociale de stat și agricultori s-au situat sub valoarea pragului minim de subzistență (560 lei) și **3.002.137** (56,46%) pensionari sub valoarea pragului minim de trai decent (712 lei).

În trimestrul I 2012, venitul total mediu lunar al unei gospodării a fost de 2.480,3 lei, iar pentru gospodăria de pensionari, a fost de 2.013,6 lei, reprezentând 81,2% din acesta. Totalul cheltuielilor bănești de consum al unei gospodării a fost de 1.348,2 lei, iar pentru gospodăria de pensionari au fost de 1.124,2 lei, reprezentând 83,4%.

Structura cheltuielilor bănești de consum ale gospodăriei de pensionari a fost formată în proporție de 34,1% pentru cumpărarea mărfurilor alimentare, 33,8% pentru achiziționarea mărfurilor nealimentare și de 32,1% pentru plata serviciilor.

Pe ansamblul gospodăriilor, în trimestrul I 2012, consumul mediu zilnic pe o persoană a fost de 2.408 calorii formate din 80,5 grame protide, 82,8 grame lipide și 306,8 grame glucide. Consumul cel mai mare s-a înregistrat în gospodăriile de pensionari (2.550 calorii având la bază 84,7 grame protide, 87,2 grame lipide și 326,4 grame glucide).

Puterea de cumpărare scăzută a pensiilor este evidențiată și de:

- raportul dintre pensia medie de asigurări sociale de stat și salariul mediu brut (36,4% în luna iunie 2012);
- creșterea continuă a prețurilor pe parcursul semestrului I 2012 la principalele **mărfuri alimentare**: fructe proaspete (21,1%), citrice și alte fructe meridionale(13,2%), alte legume și conserve din legume(10,5%), carne de bovine(1,5%), conserve și alte produse din pește(1,4%), preparate din carne(1,3%), cafea(1,2%), conserve din carne(1,2%), pește proaspăt(1,2%), unt(1,2%), la **mărfuri nealimentare**: combustibili(3,6%) și la **servicii**: telefon (3,1%), îngrijire medicală (1,9%), transport interurban (1,7%) și apă, canal și servicii de salubritate (1,5%).

Se poate concluziona că **majoritatea populației vârstnice din România continuă să nu dispună de resurse financiare suficiente pentru o viață decentă, iar calitatea vieții acestei categorii de populație înregistrează o continuă degradare.** Cheltuielile pentru întreținerea locuinței, precum și plata majorității alimentelor și a serviciilor de sănătate sunt apăsătoare, astfel încât preocupările pentru participarea la viața socială și culturală rămân reziduale, în condițiile în care un sprijin consistent din partea statului nu există.

Situația grea în care se găsește astăzi marea majoritate a vârstnicilor din România, considerăm că se datorează următoarelor cauze principale:

- Creșterea progresivă și necontrolată a costurilor întreținerii locuinței și creșterea prețurilor la serviciile și alimentele de bază ridică gradul de incidență a sărăciei în rândul vârstnicilor, care datorită vârstei înaintate sunt expuși suplimentar și unor riscuri specifice bătrâneții;
- Sistemul de servicii sociale și medico-sociale este reglementat în mod fragmentat, asistența bătrânilor singuri, care nu se mai pot autogospodări și a celor cu dizabilități (ca grupuri principale de risc) nu se realizează coordonat într-un sistem articulat de servicii și instituții care prin cooperare permanentă să poată garanta eficientizarea serviciilor acordate, deși există preocupări recente în acest sens (Legea Asistenței Sociale nr. 292 /2011 trebuie armonizată cu legislația subsecventă);
- Persoanele vârstnice fără afecțiuni de sănătate majore sunt obligate să participe la acțiuni aducătoare de venit pentru asigurarea traiului zilnic; totodată, trebuie evidențiată creșterea numărului de cerșetori în rândul vârstnicilor;
- Veniturile insuficiente ale pensionarilor fac ca aceștia să nu mai poată acoperi cheltuielile strict necesare pentru procurarea medicamentelor, de întreținere a sănătății și pentru plata unor servicii și analize medicale în ambulatoriu sau în spitale;
- Protecția socială a vârstnicilor nu se asigură pe baza unui Program Național aprobat de Parlament, cu obiective și termene precise, ceea ce face ca aceasta să rămână cu mult sub nivelul european.

De asemenea, în România nu au fost încă dezvoltate și aplicate programe care să vizeze pregătirea pentru pensionare și identificarea posibilităților de menținere a unei vieți active și a unei participări sociale semnificative pentru persoanele vârstnice, deși există preocupări recente în acest sens (deocamdată la nivel de inițiative), anul 2012 fiind declarat de către Comisia Europeană „**Anul european al îmbătrânirii active și solidarității între generații**”.

Așa cum se cunoaște, vârstnicii nu sunt beneficiari ai creșterilor economice, iar cheltuielile curente, precum și cele viitoare, pentru plata serviciilor, a produselor alimentare de bază și a celor nealimentare, majorate prin scumpiri periodice, tind să determine alunecarea spre sărăcie a tot mai multor persoane din rândul celor vârstnice.

Pe domenii de interes pentru persoanele vârstnice se evidențiază în mod expres următoarele probleme majore:

Pensii și asigurări sociale:

- Nivelul pensiilor în sistemul public se menține mic față de cel al salariilor (pensia medie de asigurări sociale de stat a reprezentat în luna iunie 2012 numai **50,8%** din salariul mediu net), în condițiile în care și salariile sunt departe de ceea ce ar fi necesar, nu doar pentru un trai decent, ci și pentru a constitui un factor motivator al forței de muncă.

Sistemul public de pensii din România se găsește, în prezent, într-o situație critică, cu deficite financiare curente și oferă pensii în cuantum insuficient unui trai decent mării majorități a pensionarilor.

Reglementări legislative:

- Nu există o lege cadru pentru protecția drepturilor persoanelor vârstnice și nici reglementări specifice și punctuale prin aplicarea cărora să se asigure:
 - luarea în considerare a particularităților, definițiilor și procedurilor stabilite în legislația Comunității Europene, pentru corespondența organizatorică, funcțională și administrativă cu practicile din țările Uniunii Europene în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice;
 - detalierea în mod clar a tuturor drepturilor persoanelor vârstnice și a modului de acces la acestea;

- extinderea problematicii vârstnicilor prin introducerea de prestații, facilități și accesibilități punctuale acordate acestora, reglementarea condițiilor de acordare a acestor drepturi și stabilirea instituțiilor implicate și desemnate să le soluționeze solicitările;
- instituirea "coșului minim de consum lunar" pentru familia formată din doi pensionari și pentru pensionarul singur;
- Lipsește un Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice care să fie însușit și aprobat de Parlament, astfel încât guvernul actual și guvernele viitoare să aibă obligația să-l aplice în condiții de responsabilitate pentru interesul major al acestei categorii de populație

Capitolul VII

PROPUNERI

Scumpirile din semestrul I 2012, evidențiate în capitolul precedent, aduc o justificată nemulțumire în rândul majorității pensionarilor, deoarece cuantumul actual al pensiei pentru marea majoritate a acestora este insuficient pentru acoperirea cheltuielilor curente.

În perioada actuală este necesar ca în România să se **promoveze măsuri concrete destinate persoanelor vârstnice** prevăzute într-un **Program Național pentru Protecția Socială a Pensionarilor**, pentru a permite acestora să dispună de resurse suficiente pentru o existență decentă, să poată participa activ la viața publică, socială și culturală și să decidă asupra propriului destin, să ducă o existență independentă, cât mai mult timp posibil.

În domeniul **sistemului public de pensii** sunt necesare următoarele măsuri:

- Legislația în domeniul pensiilor să prevadă în mod expres:
 - reglementarea valorii punctului de pensie la cel puțin 45,0% din salariu mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat; iar pentru situațiile în care pe parcursul anului salariul mediu brut realizat îl depășește în 3 luni consecutive cu peste 5,0% pe cel prognozat, valoarea punctului de pensie să se majoreze în mod corespunzător;
- Reducerea numărului de pensionari (și implicit a ratei de dependență), prin:
 - egalizarea vârstei limită de pensionare a femeilor cu cea a bărbaților, respectiv la 65 ani, în orizontul de prognoză 2015-2030;
 - aplicarea de practici flexibile de lucru, motivatoare, care să încurajeze persoanele vârstnice să rămână și chiar să reintre pe piața muncii; instituirea de norme și convenții care să permită prelungirea vieții active dincolo de 65 de ani, cu beneficii fiscale și sociale atât pentru vârstnici, cât și pentru angajatori; Desființarea pensiei anticipate și parțial anticipate;

- În perspectivă, motivarea și încurajarea angajaților și angajatorilor să participe la Pilonul III⁷ de pensii, cu avantajul unor beneficii de natură fiscală pentru aceștia, iar pentru angajat cu avantajul acumulării și fructificării contribuțiilor strânse de-a lungul vieții, în conturile personale din cadrul fondului de pensii facultative, contribuții pe care le va putea folosi din momentul pensionării;
- Menținerea pe termen scurt și creșterea (pe termen lung) a numărului de angajați cu forme legale prin politici active în sfera ocupării forței de muncă, investiții (care să creeze noi locuri de muncă și să crească veniturile);
- Creșterea numărului de contribuitori prin atragerea celor care lucrează în agricultură sau ca liber întreprinzători și care în prezent sunt neasigurați, precum și prin includerea altor categorii de persoane care obțin venituri.

Director general,

Șef birou „Analize și studii”,

Expert I,

Marius Augustin Pop

Alina Matei

Olguța Ersilia Mihart

⁷ **Pilonul III** este denumirea dată sistemului de pensii facultative, administrate de companii private, sistem bazat pe conturi individuale și aderare facultativă. Participarea la pensiile facultative din acest pilon nu este interzisă în funcție de vârstă.